

Renata BAŽOK

*Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za poljoprivrednu zoologiju
rbazok@agr.hr*

HARMONIZACIJA I INOVACIJE U DOKTORSKIM STUDIJSKIM PROGRAMIMA BILJNOG ZDRAVSTVA ZA ODRŽIVU POLJOPRIVREDU

UVOD

Nakon provedenog natječaja u sklopu programa Erasmus+, a u području Jačanje kapaciteta u visokom obrazovanju u vrlo jakoj konkurenciji Europske agencije za obrazovanje audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) odbrala je projekt „**Harmonizacija i inovacije u doktorskim studijskim programima biljnog zdravstva za održivu poljoprivredu**“ (engl. **Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture –HarISA**). Projekt će biti financiran s ukupno 967.614,00 € u od 15. 1. 2019. do 14. 1. 2022. Projekt je prijavilo Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet u suradnji s partnerima iz zemalja EU (Hrvatska, Italija, Bugarska i Grčka) i zemalja tzv. regije Zapadni Balkan (WBC) (Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Albanija). U projektu kao partneri iz EU zemalja, osim Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sudjeluju Fakultet agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer iz Osijeka, University of Bari, Agricultural University Plovdiv te Agricultural University Athens. Iz zemalja partnera, odnosno zemalja koje nisu članice EU, sudjeluju Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Mostaru, Agricultural University Trana, University F. San Noli Korce i Biotehnološki fakultet Univerziteta u Crnoj Gori.

Ciljevi projekta

U programskim zemljama (zemlje članice EU) i u zemljama partnerima (zemlje koje nisu članice EU) izražena je potreba za visokoobrazovanim stručnjacima s velikim poznavanjem problematike svih aspekata biljnog zdravstva u održivoj poljoprivrednoj proizvodnji i znanju. Ovaj projekt ima ambiciju da usklađuje i modernizira doktorsko obrazovanje na području zapadnoga Balkana te da stvara mreže istraživača sposobnih za odgovor na trenutne izazove u biljnom zdravstvu (slika 1.).

Slika 1. Logotip projekta (pripremila H. Virić Gašparić)

Projektom se želi osigurati potpora modernizaciji i internacionalizaciji visokog obrazovanja u zemljama zapadnoga Balkana u području biljnog zdravstva te pridonijeti suradnji između Europske unije i zemalja zapadnog Balkana u provedbi politike Europske unije vezane na biljno zdravstvo. Također želi se osigurati stjecanje znanstvenih znanja te prijenos vještina i kompetencija za postizanje održive uporabe pesticida i primjenu načela integrirane zaštite bilja u poljoprivrednoj proizvodnji.

Projekt slijedi sveukupne ciljeve Erasmus + poziva: unaprjeđenje kvalitete visokog obrazovanja i povećanje njegove važnosti za tržište rada i društvo te unaprjeđenje razine kompetencija i vještina u visokoškolskim ustanovama razvijanjem novih i inovativnih obrazovnih programa.

Projekt će postići specifične ciljeve kao što su: uskladiti, unaprijediti i modernizirati programe doktorskog studija iz područja biljnog zdravstva među partnerskim sveučilištima da bi se povećale sposobnosti doktorskih kandidata za odgovor na globalne probleme u biljnom zdravstvu; razviti zajednički okvir i nacrt nastavnog programa Međunarodnog doktorskog studija Zajedničkog studija u biljnom zdravstvu; poticati regionalnu integraciju u području istraživanja i obrazovanja za biljno zdravstvo unutar zemalja zapadnog Balkana i između zemalja zapadnoga Balkana i EU zemalja.

Aktivnosti projekta i očekivani rezultati

Kroz projekt provest će se niz aktivnosti koje će biti usmjerene na testiranje postojećih kurikula doktorskog studija, na prilagodbu kurikula i njihov daljnji razvoj te aktivnosti na jačanju internacionalizacije visokog obrazovanja i učinkovitog umrežavanja kapaciteta za istraživanja. Također, provest će se aktivnosti vezane na istraživanja te znanstvene i tehnološke inovacije u području biljnog zdravstva.

Među partnerima bit će uspostavljena jedinstvena platforma za doktorsko obrazovanje u biljnom zdravstvu. Partnerske će institucije prilagoditi najbolje prakse vezane uz upravljanje i provođenje doktorskih studija, uključujući postupak kontrole kvalitete i pravila koja se odnose na podučavanje. Znanstveni sadržaj i ishodi učenja različitih tečajeva bit će unaprijeđeni i usklađeni poštujući sadašnja pravila svake zemlje za promjene u kurikuls. Sveučilišni će profesori biti obučeni u naprednim metodama mentorstva doktorskih studenata. Predviđeno stvaranje mreže znanstvenika, razdoblja mobilnosti i razmjene studenata i osoblja, zajedno s uspostavom dijagnostičkih i edukacijskih centara u institucijama partnerima, poboljšat će kapacitete ne-EU zemalja partnera za prilagodbu politike EU-a u biljnom zdravstvu te razviti i uvesti metode alternativne zaštite od štetnih organizama u poljoprivrednoj praksi, prijenos znanja i vještina te provođenje i / ili sudjelovanje u istraživanju na području zdravlja bilja na međunarodnoj razini.

HarISA će pridonijeti međunarodnom priznavanju i omogućit će obrazovanje mladih znanstvenika u biljnom zdravstvu spremnih za suradnju i sudjelovanje u znanstvenim istraživanjima na regionalnoj i međunarodnoj razini. Na kraju projekta pripremit će se nacrt Međunarodnog zajedničkog programa dokorskog studija u biljnom zdravstvu koji će biti spreman za akreditacijski postupak.

Korisnici projekta

Glavne ciljne skupine HarISA projekta jesu **nastavnici, doktorski studenti i administrativne osobe** u PI koji su uključeni u provedbu i upravljanje doktorskim studijem. Utjecaj se očekuje na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini (uključujući EU). Nastavnici iz institucija partnera koji sudjeluju na doktorskim studijima iz područja biljnoga zdravstva raspravljat će o poboljšanju postojećih i stvaranju novih predmeta dokorskog studija, zajednički će izrađivati nastavni materijal što će doprinijeti kvaliteti nastave i procesa učenja, zajednički će mentorirati doktorske radove čime će se inicirati znanstvena suradnja, publiciranje znanstvenih radova u visokokvalitetnim časopisima te bolja vidljivost nastavnika i institucija na međunarodnoj razini. Manje iskusni nastavnici bit će kroz projekt osposobljeni za mentorstvo, a mladi znanstvenici i doktorski studenti za pripremu prijedloga projekta. Međusobna suradnja omogućit će bolje razumijevanje specifičnih problema i istraživačkih tema koje su od velikog interesa za druge zemlje u regiji. Sve navedeno omogućit će bolju povezanost s istraživačima iz iste regije i zemalja programa, što će dovesti do povećanja u zajedničkim istraživanjima i pripremi zajedničkih prijedloga. Kroz proces definiranja i odabira dijagnostičkih i edukacijskih centara bolje će se prepoznati izvrsni nastavnici i partnerske institucije prema specifičnim područjima istraživanja na regionalnoj razini. Nova oprema koja će se kupiti za opremanje dijagnostičkih i edukacijskih

centara u partnerskim institucijama zemalja partnera pozitivno će utjecati na njihovu znanstvenu uspješnost.

HarISA projekt će pridonijeti poboljšanju doktorskog studija. Doktorski će studenti imati koristi jer će im razdoblje mobilnosti u inozemstvu osigurati dodatna osobna i profesionalna iskustva koja se odnose na mogućnost rada u dobro opremljenim laboratorijima te na osposobljavanje za rad na novoj opremi. Tijekom razdoblja mobilnosti studenti će se umrežiti s istraživačima iz drugih institucija te će surađivati na pisanju radova i pripremi projektnih prijedloga. Administrativne će osobe steći iskustva u upravljanju projektima i biti osposobljene za pisanje novih prijedloga.

Projektom se predviđa sudjelovanje tzv. pridruženih partnera, Hrvatskog društva biljne zaštite, Društva za zaštitu bilja u Bosni i Hercegovini, Društva za zaštitu bilja Srbije, Centra za istraživanje u poljoprivredi Basile Caramia, Instituta za zaštitu bilja nacionalnog centra za istraživanja u Italiji, Mediteranskog agronomskog instituta Chiania u Kreti, Albanske nacionalne agencije za znanstvena istraživanja i inovacije i tvrtke proizvođača alkoholnih pića Gjergj Kastrioti Skenderbeu. Predstavnici pridruženih partnera sudjelovat će na projektnim sastancima te dati svoj doprinos u raspravama o kreiranju ishoda učenja doktorskog studija. Očekivani doprinos odnosi se na konstruktivne sugestije vezane na kreiranje profila stručnjaka koji će nakon završetka doktorskog obrazovanja biti prepoznati ne samo u znanstvenoj zajednici nego i u gospodarstvu. Istraživačke organizacije, pridruženi partneri u projektu omogućit će studentima doktorskog studija boravak i provedbu istraživanja u svojim laboratorijima. To su prestižne institucije s iznimno dobro opremljenim laboratorijima.

ZAKLJUČAK

Kroz projekt će se stvoriti mreža znanstvenika uključenih u različite discipline i omogućiti buduća razmjena ideja za istraživanja usmjerena na rješavanje zajedničkih problema koji u zaštiti bilja ne poznaju granice. Jačanje odnosa među sudionicima projekta, HarISA će nakon završetka pružiti polazne točke za buduće suradnje.